

Warszawa, dnia 9 sierpnia 2013 roku

Szanowny Pan Minister
Bogdan Zdrojewski
Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Wasz znak: DWIM/923/13/JB

prof. Jerzy Bielecki
dlu - praca promująca stanowisko
w sprawie nowelizacji art 21 ust 1
z 09.2013 r.

Szanowny Panie Ministrze,

Dotyczy: projektu ustawy o zmianie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych z 12 czerwca 2013 roku

Działając w imieniu Polskiej Izby Komunikacji Elektronicznej (dalej PIKE oraz Izba), w odpowiedzi na prośbę Pana Ministra do składania uwag do projektu ustawy o zmianie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych z dnia 12 czerwca 2013 roku (dalej projekt), na wstępie pragnę serdecznie podziękować za zaproszenie PIKE do udziału w konsultacjach w tak istotnej dla działalności Izby oraz jej członków kwestii jaką jest prawo autorskie.

Nowelizacja art. 21¹ ust. 1 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych (dalej ustawa) było oczekiwana od niezmiernie długiego czasu, z uwagi na rażący brak pełnej implementacji dyrektywy Rady nr 93/83/EWG z dnia 27 września 1993 roku w sprawie koordynacji niektórych zasad dotyczących prawa autorskiego oraz praw pokrewnych stosowanych w odniesieniu do przekazu satelitarnego oraz retransmisji drogą kablową (dalej dyrektywa) w zakresie zasad zawierania umów licencyjnych w przedmiocie korzystania z utworów oraz niektórych przedmiotów praw pokrewnych na polu eksploatacji „reemisja”. Podjęcie przez MKiDN konkretnych prac w tym względzie niezmiernie cieszy, przede wszystkim z uwagi na fakt, że obecna luka prawna stanowi jedno ze źródeł konfliktów środowisk użytkowników praw oraz organizacji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi (dalej ozz). Absolutny brak możliwości zawarcia umowy licencyjnej z innym podmiotem niż właściwa ozz, do czego prawo gwarantowała reemitentom dyrektywa, wpływał również na pogłębianie uprzywilejowanej pozycji ozz w systemie prawa autorskiego. W konsekwencji prowadziło to do eskalacji nadużyć ze strony ozz. Umożliwienie

reemitentom kształtowania zróżnicowanej struktury źródeł licencji oraz – w ograniczonym chociażby zakresie – zmniejszenie stosunku zależności użytkowników praw od ozz niewątpliwie wpłynie pozytywnie na sytuację prawną i faktyczną użytkowników, jak również na cały rynek medialny i w konsekwencji także na użytkowników końcowych – abonentów.

Szczególnie pozytywnie ocenić należy usunięcie z projektowanego art. 21¹ ust. 1 ustawy pojęcia „operator sieci kablowej”. Przedmiotowa zmiana była wielokrotnie postulowana przez PIKE. Ograniczenie zakresu stosowania przedmiotowego przepisu wyłącznie w odniesieniu do operatorów sieci kablowych mogło mieć swoje uzasadnienie w momencie wejścia w życie ustawy, a więc blisko 20 lat temu. W tym jednak czasie doszło do głębokiej zmiany struktury podmiotowej rynku poprzez pojawieniu się nowych kategorii konkurujących ze sobą reemitentów, tj. przede wszystkim platform satelitarnych. Usunięcie obecnie istniejącego, sztucznego podziału rynku pozwoli na większą konsolidację i solidarność wśród użytkowników praw z korzyścią dla wszystkich zainteresowanych stron. Nie bez znaczenia jest również wymiar konstytucyjny projektowanych zmian. W ocenie PIKE obecna regulacja, a w zasadzie jej brak jest nie tylko sprzeczna z prawem Unii Europejskiej, ale godzi również w konstytucyjne wartości, w tym przede wszystkim w zasadę równości wobec prawa, która stanowi podstawę demokratycznego państwa prawa. Tym samym przygotowana przez MKiDN nowelizacja zasługuje w całości na aprobatę środowiska reemitentów.

Mimo pozytywnej oceny przygotowanej przez MKiDN nowelizacji wskazać należy, że zakres zmian jest zdecydowanie zbyt wąski i niestety wybiórczy. Nie umniejszając znaczenia pełnej implementacji dyrektywy oraz tego, jaki wpływ na rynek i jej uczestników będzie miało rozluźnienie rygorów kontraktowych w zakresie umów licencyjnych wciąż pozostaje cały szereg zagadnień, które wymagają niezwłocznej ingerencji ustawodawczej. Swoje szerokie stanowisko w tym względzie wraz z propozycjami konkretnych rozwiązań legislacyjnych PIKE przedłożyła Panu Ministrowi wraz z pismem z 15 lipca 2013 roku. Izba w całości podtrzymuje wskazane w rzeczonym piśmie postulaty i jednocześnie wzywa Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego do potraktowania wskazanych przez PIKE zagadnień i problemów jako priorytetowych. W większości dotyczą one bowiem dalszych przepisów dyrektywy, wciąż nie implementowanych do ustawy, jak również funkcjonowania zbiorowego zarządu oraz Komisji Prawa Autorskiego. Kwestie te stanowią fundament masowej eksploatacji dóbr niematerialnych stanowiącej przedmiot działalności członków PIKE oraz podstawowe źródło wynagrodzenia znacznej liczby twórców oraz podmiotów praw pokrewnych. Podkreślić należy również, że zmiany ustawy, które dopiero zostaną

opracowane również muszą realizować zasadę neutralności technologicznej – podobnie jak omawiany projekt. Kluczem do zrównoważonego i dynamicznego rozwoju są bowiem równe oraz sprawiedliwe dla wszystkich uczestników obrotu warunki rynkowe. Izba podtrzymuje zatem postulat projektowania nowych przepisów i wprowadzania zmian w duchu neutralności technologicznej oraz braku różnicowania pozycji prawnej użytkowników praw z uwagi na jakiegokolwiek okoliczności i podstawy.

Opracowany przez MKiDN projekt pozwala mieć nadzieję, że podjęte zostaną dalsze prace niezbędne do zmiany oblicza polskiego systemu prawa autorskiego, które w obecnej postaci jest wysoce wadliwe, nieefektywne oraz w dużej mierze sprzeczne z aksjologicznymi założeniami prawa autorskiego. Podtrzymuję zatem wielokrotnie składaną Panu Ministrowi ofertę pomocy PIKE w procesie zmiany ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych. PIKE deklaruje również pełne poparcie dla wszelkich inicjatyw oraz działań zmierzających do poprawy jakości polskiej legislacji, w szczególności na płaszczyźnie prawa autorskiego. W związku ze wskazanym powyżej pismem z 15 lipca 2013 roku uprzejmie proszę o informacje dotyczące stanu oraz kierunku prac nad wskazanymi tam zagadnieniami. Podtrzymuję także gotowość do spotkania z Panem Ministrem jako regulatorem rynku praw autorskich w Polsce. Tematyka oraz zakres zagadnień do dyskusji podczas takiego spotkania została wstępnie omówiona na spotkaniu z Ministrem Żuchowskim w dniu 26 czerwca br. Deklaruję także dalsze zaangażowanie i udział specjalistów PIKE w pracach projektowych nad kompleksową nowelizacją ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych.

Jerzy Straszewski
Prezes Zarządu PIKE